

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Bij een wetsvoorstel tot een begrotingswijziging wordt geen algemene toelichting opgenomen. De beleidsinhoudelijke toelichting bij de begroting(sstaat) wordt opgenomen in onderdeel B van de memorie van toelichting (de begrotingstoelichting).

Wetsartikel 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Compatibiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het jaar 2009 te wijzigen.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

Tevens wordt in onderdeel B een actueel beeld gegeven van de uitgaven onder het Budgettair Kader Zorg (BKZ) en van de financiering van de zorgsector in het jaar 2009.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
A. Klink

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De mutaties in deze suppletore wet bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven of binnen de premie-uitgaven, uit overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, uit financieringsverschuivingen tussen premiemiddelen en begrotingsmiddelen en uit middelen die generaal aan de VWS-begroting zijn toegevoegd, dan wel middelen die generaal vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Voorjaarsnota 2009, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende beginselen toegepast:

1. Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag voor de programma-uitgaven op doelstellingsniveau hoger is dan 3% van de vastgestelde begroting of groter dan € 3 miljoen. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht als blijkt dat het totaal van de post «overige mutaties» de € 3 miljoen overschrijdt.
2. De apparaatsuitgaven in de beleidsartikelen zijn in relatie tot de beleidsuitgaven gering van omvang. Daarom worden alleen verschillen die groter zijn dan 10% van de vastgestelde begroting toegelicht.
3. Mutaties die afzonderlijk lager zijn dan deze normen en/of die betrekking hebben op interne verrekeningen binnen de administratie van VWS, staan gesaldeerd toegelicht met de algemene tekst *Overige mutaties*. Hierdoor kan dat saldo uiteindelijk hoger zijn dan de bovengenoemde criteria.
4. Voor wat betreft de *verplichtingenmutaties* wordt per artikel enkel het saldo weergegeven;

Voor wat betreft de premie-uitgaven en -ontvangsten worden in principe alleen mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht. In enkele gevallen is om beleidsmatige redenen van deze regel afgeweken en zijn ook kleinere mutaties toegelicht.

In paragraaf 2 wordt het beleid met betrekking tot de begrotingsuitgaven en -ontvangsten besproken. In paragraaf 3 volgt de artikelsgewijze toelichting van de begrotingsmutaties.

Paragraaf 4 bevat het beleid met betrekking tot de premie-uitgaven en de wijzigingen daarvan.

2. Het beleid met betrekking tot de begrotingsuitgaven en -ontvangsten

In paragraaf 2.1 wordt een overzicht gegeven van de tijdens de begrotingsbehandeling aangenomen amendementen en de moties met een directe relatie tot de begroting.

In paragraaf 2.2 worden de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties op de begroting toegelicht.

2.1. Amendementen en moties

Tijdens de behandeling van de VWS-begroting 2009 is een aantal amendementen en moties aangenomen. De budgettaire consequenties van deze amendementen zijn in onderstaande tabellen opgenomen.

Tabel 1: Budgettaire consequenties amendementen, moties en nota van wijzigingen (bedragen x € 1 000)

Artikel	Bijstelling (Kas = Verplichting)	Toelichting dekking	Amendement of Nota van Wijziging
41	250	Binnen artikel 41, OD 4	<i>Amendement 31 700 XVI, nr. 33 van het lid Van Gerven</i> Dit amendement beoogt het subsidiebedrag voor het Erfocentrum op dusdanig niveau te houden dat het Erfocentrum in 2009 adequaat kan functioneren, in afwachting van resultaten van het onderzoek van het RIVM. Daartoe is artikel 41 Volksgezondheid verhoogd met € 0,25 miljoen en als dekking is hetzelfde artikel met € 0,25 miljoen verlaagd.
42	10 000	Binnen artikel 42, OD 2	<i>Amendement 31 700 XVI, nr. 32 van de leden De Vries, Wolbert en Wiegman-van Meppelen Scheppink</i> Dit amendement beoogt een persoonlijke zorgbeurs in te stellen, vergelijkbaar met de lerarenbeurs in het onderwijs. Beoogd wordt om hiermee zorgwerkers voor de zorg te behouden en anderzijds de zorg aantrekkelijker te maken voor potentiële zorgwerkers. Daartoe is artikel 42 Gezondheidszorg verhoogd met € 10 miljoen en als dekking is hetzelfde artikel met € 10 miljoen verlaagd.
42	2 000	Binnen artikel 42, OD 2	<i>Amendement 31 700 XVI, nr. 98 van de leden Koşer Kaya en Van der Veen</i> Dit amendement beoogt extra middelen ter beschikking te stellen voor innovatie in de revalidatiecentra via een apart fonds. Het amendement refereert aan de situatie in de revalidatie met betrekking tot artikel 8 Wet op bijzondere medische verrichtingen (WBMV). Dit artikel biedt de mogelijkheid instellingen aan te wijzen als ontwikkelcentra, om daarmee kennisopbouw over bepaalde aandoeningen of verrichtingen te stimuleren. Dekking wordt in 2009 gezocht in de niet juridisch en bestuurlijk gebonden uitgaven van artikel 42 (Gezondheidszorg).
42	100 000	Verhoging van artikel 42, OD 3	<i>Nota van wijziging: Zorgtoeslag</i> In het kader van het aanvullend koopkrachtpakket zijn de volgende aanpassing in de ramingen gemaakt: op artikel 42 is de raming voor de Zorgtoeslag verhoogd met € 100 miljoen voor 2009, € 102 miljoen voor 2010, € 104 miljoen voor 2011, € 106 miljoen voor 2012 en € 108 miljoen voor 2013 en verder.
44	1 250	Binnen artikel 44, OD 1	<i>Amendement 31 700 XVI, nr. 35 van het lid Wolbert</i> Dit amendement beoogt om vanaf 2009 voor drie jaar jaarlijks € 1,25 miljoen beschikbaar te stellen voor impuls aan het welzijnswerk. Impuls bestaat in dit geval uit het ontwikkelen en verder verspreiden van goede voorbeelden van nieuwe werkvormen, onder andere gericht op zorgzame buurten. Daartoe is artikel 44 Maatschappelijk ondersteuning verhoogd met € 1,25 miljoen en is als dekking hetzelfde artikel met € 1,25 miljoen verlaagd.
44	350	Binnen artikel 44, OD 4	<i>Amendement 31 700 XVI, nr. 99 van het lid WiegmanVan Meppelen Scheppink en De Vries</i> Dit amendement beoogt vooralsnog vanaf 2009 tot en met 2011 jaarlijks € 0,35 miljoen te reserveren voor het financieren (via centrumgemeenten) van specifieke opvanghuizen voor tienermoeders die acute financieringsproblemen hebben en met sluiting worden bedreigd. Het gaat hierbij vanwege dreigende sluiting in ieder geval om het VBOK-huis te Gouda. Daartoe is artikel 44 Maatschappelijk ondersteuning verhoogd met € 350 000 en als dekking hetzelfde artikel 44 met € 350 000 verlaagd.
44	4 000	Binnen artikel 44, OD 2	<i>Nota van wijziging: motie Slob over de vrijwilligers verzekering</i> Naar aanleiding van de motie van het lid Slob c.s. (TK 2008–2009, 31 700, nr. 17) worden middelen voor een vrijwilligersverzekering aan de begroting van VWS toegevoegd. Beoogd wordt om een bijdrage te leveren voor het verzekeren van vrijwilligers door gemeenten. De middelen zullen worden overgeboekt naar het Gemeentefonds.
46	1 000	Binnen artikel 46, OD 2	<i>Amendement 31 700 XVI, nr. 21 van de leden Blom en Atsma</i> Dit amendement beoogt het verlenen van subsidie aan de Nederlandse Sport Alliantie (NSA). Daartoe is artikel 46 Sport verhoogd met € 1 miljoen en als dekking is hetzelfde artikel met € 1 miljoen verlaagd. Dekking voor dit amendement wordt begrotingstechnisch gevonden binnen de programma-budgetten waarop de NSA een bijdrage kan leveren.
99	- 2 102	Verlaging van artikel 99, OD 4	<i>Nota van wijziging: subsidietaakstelling</i> De intensiveringen die voortvloeien uit de Algemene Politieke Beschouwingen worden gefinancierd uit de volgende maatregelen, waarvan het VWS-deel vooralsnog op artikel 99 van dit hoofdstuk is geboekt: een structurele subsidietaakstelling van € 2,102 miljoen.
99	- 722	Verlaging van artikel 99, OD 4	<i>Nota van wijziging: taakstelling inhuur externen</i> De intensiveringen die voortvloeien uit de Algemene Politieke Beschouwingen worden gefinancierd uit de volgende maatregelen, waarvan het VWS-deel vooralsnog op artikel 99 van dit hoofdstuk is geboekt: een taakstelling inhuur externen voor 2009 met € 0,722 miljoen, voor 2010 met € 0,956 miljoen vanaf 2011 met € 1,195 miljoen. De taakstelling inhuur externen bevat tevens het aandeel van de taakstelling voor Jeugd en Gezin.
99	- 15 000	Verlaging van artikel 99, OD 4	<i>Nota van wijziging: ophogen taakstellende onderuitputting</i> Deze nota van wijziging betreft de verwerking in de VWS-begroting 2009 van de verhoging van de taakstellende onderuitputting. Het Budgettair Kader Zorg zal voor 2009 met € 15 miljoen worden verhoogd ten laste van de Rijksbegroting (ijklijnmutatie).

In tabel 2 worden de budgettaire consequenties van deze amendementen en moties voor 2010 en verder opgenomen.

Tabel 2: Budgettaire consequenties amendementen, moties en nota van wijzigingen vanaf 2010 (bedragen x € 1 000)

Artikel	Bijstelling (Kas = Verplichting)	Toelichting dekking	Amendement of Nota van Wijziging
43	129 457	Verhoging van artikel 43, OD 4	<i>Nota van wijziging: Forfaits chronisch zieken en gehandicapten</i> In de brief van 7-10-2008 (kamerstukken 31 706, nr. 10) heeft het kabinet meegedeeld dat de forfaitaire bedragen met € 50 miljoen worden verhoogd en dat € 50 miljoen wordt gereserveerd voor niet geïdentificeerde groepen. Op artikel 43 is de raming Forfaits chronisch zieken en gehandicapten verhoogd met € 129,457 miljoen voor 2010, € 132,439 miljoen voor 2011, € 134,343 miljoen voor 2012 en € 136,365 miljoen voor 2013 en verder.
99	- 15 000	Verlaging van artikel 99, OD 4	<i>Nota van wijziging: vermindering van de VWS-subsidies (subsidietaakstelling)</i> Deze nota van wijziging betreft de verwerking in de VWS-begroting 2009 van de verhoging van de subsidietaakstelling. Het BKZ zal vanaf 2010 structureel met € 15 miljoen worden verhoogd ten laste van de Rijksbegroting (ijklijnmutatie).

2.2. Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de belangrijkste beleidsmatige mutaties. Hierbij is een ondergrens van € 5 miljoen gehanteerd.

Tabel 3: Belangrijkste begrotingsuitgavenmutaties (bedragen x € 1 000)

	Artikel	Uitgaven
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2009		
PM		

2.3. Rijksinstellingen voor gesloten jeugdzorg Den Engh en De Lindenhorst

Sinds 1 februari 2009 opereren de justitiële jeugdinrichtingen Den Engh en locatie De Lindenhorst (tot die tijd onderdeel van De Heuvelrug) als instellingen voor gesloten jeugdzorg onder de verantwoordelijkheid van de minister voor Jeugd en Gezin. Omdat het om rijksinstellingen gaat en VWS de beheersfuncties voor Jeugd en Gezin uitvoert, ressorteren de instellingen onder VWS. Het voornemen om de instellingen de tijdelijke baten-lastenstatus toe te kennen is bij brief van 30 maart 2009 aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt. Als de voorhangprocedure met goed gevolg wordt doorlopen, kunnen de instellingsbesluiten voor de tijdelijke baten-lastendiensten worden gepubliceerd. Alsdan zal voor beide instellingen een baten-lastenparagraaf met de tweede suppletore wet 2009 aan de begroting van VWS worden toegevoegd.

3. Artikelsgewijze toelichting van de begrotingsmutaties

Beleidsartikel 41 Volksgezondheid

41.1 Algemene doelstelling

Een goede volksgezondheid, waarbij mensen gezond leven en zo min mogelijk bloot staan aan bedreigingen van hun gezondheid.

41.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NVW en amende- menten	Mutaties 1e sup- pletore wet	Stand 1e sup- pletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	585 039	0	- 23 931	561 108	32 171	34 979	14 643	4 446
Uitgaven	602 970	0	- 10 803	592 167	34 192	36 223	15 093	4 446
Programma-uitgaven	594 019	0	- 10 733	583 286	34 192	36 223	15 093	4 446
1 – Meer mensen kiezen voor een gezonde leefstijl.	44 468	0	- 616	43 852	- 999	- 1 048	1 048	- 1 048
2 – Het voorkomen van gezondheidsschade door onveilig voedsel en onveilige producten	80 110	0	900	81 010	0	0	0	0
3 – Het voorkomen van gezondheidsschade door ongevallen	4 587	0	785	5 372	800	800	0	0
4 – De vermijdbare ziektelast neemt af door een goede bescherming tegen infectie- en chronische ziekten.	299 725	0	436	300 161	- 96	- 1 988	- 2 087	- 2 002
5 – Er is een doelmatig systeem van openbare gezondheidszorg- voorzieningen dat bijdraagt aan betere volksgezondheid.	150 530	0	- 12 896	137 634	34 041	37 680	17 191	6 544
6 – Het bevorderen van ethisch verantwoord handelen in de gezondheidszorg en bij medisch wetenschappelijk onderzoek	14 599	0	658	15 257	446	779	1 037	952
Apparaatsuitgaven	8 951	0	- 70	8 881	0	0	0	0
Ontvangsten	21 223	0	1 430	22 653	1 430	0	0	0

41.3 Operationele doestellingen

Er zijn zes operationele doelstellingen op dit beleidsartikel:

1. Meer mensen kiezen voor een gezonde leefstijl;
2. Het voorkomen van gezondheidsschade door onveilig voedsel en onveilige producten;
3. Het voorkomen van gezondheidsschade door ongevallen;
4. Minder vermijdbare ziektelast door een goede bescherming tegen infectieziekten en chronische ziekten;
5. Een doelmatig systeem van openbare gezondheidszorgvoorzieningen dat bijdraagt aan een betere volksgezondheid;
6. Het bevorderen van ethisch verantwoord handelen in de gezondheidszorg en bij het medisch wetenschappelijk onderzoek.

41.3.1 Meer mensen kiezen voor een gezonde leefstijl

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	44 468
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overige mutaties	- 616
Stand 1e suppletore begroting	43 852

41.3.2 Het voorkomen van gezondheidsschade door onveilig voedsel en onveilige producten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	80 110
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Hogere uitgaven omdat de de voorlichting aan consumenten op grond van de Europese Global Harmonized System Verordening (EU-GHS) voor de indeling en etikettering van stoffen en preparaten een jaar eerder dan gepland van start gaat.	900
Stand 1e suppletore begroting	81 010

41.3.3 Het voorkomen van gezondheidsschade door ongevallen

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	4 587
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking van artikel 46, OD 1 ten behoeve van programma blessurepreventie 2008–2011. Uit het budget voor sportblessurepreventie wordt in 2009 € 750 000 en in 2010 en 2011 € 800 000 toegevoegd aan de instellings-subsidie van de stichting Consument & Veiligheid.	750
2. Overige mutaties	35
Stand 1e suppletore begroting	5 372

41.3.4 De vermijdbare ziektelast neemt af door een goede bescherming tegen infectieziekten en chronische ziekten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	299 725
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking naar artikel 41, OD 6 in verband met de uitvoering van projecten op het terrein van ethisch verantwoord handelen. Het betreft ondermeer de kwaliteitsverbetering abortushulpverlening en ethische vragen met betrekking tot vruchtbaarheidstechnieken.	- 770
2. Overboeking van artikel 42, OD 1 ten behoeve van het Landelijk systeem Perinatale Audit. De Tweede Kamer heeft via een motie bepaald dat de perinatale audit in de keten zwangerschap en geboorte wordt ontwikkeld en landelijk wordt geïmplementeerd.	942
3. Overige mutaties	264
Stand 1e suppletore begroting	300 161

41.3.5 Er is een doelmatig systeem van openbare gezondheidszorgvoorzieningen dat bijdraagt aan een betere volksgezondheid

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	150 530
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Programma's ZonMw. Overboeking van artikel 43, OD 3. Het betreft een technische mutatie voor de uitvoering van meerjarige onderzoeksprogramma's van ZonMw, zoals het Nationaal Programma Ouderenzorg, Zorg voor Beter en projecten op het gebied van palliatieve zorg.	12 551
2. Inhouden bevoorschotting ZonMw.	- 30 000
3. Overboekingen van Jeugd en Gezin (€ 1,93 miljoen) en Wonen, Werk en Integratie (€ 1 miljoen) voor het uitvoeren van het programma «Diversiteit in het Jeugdbeleid».	2 930
4. Overige mutaties	1 623
Stand 1e suppletore begroting	137 634

41.3.6 Het bevorderen van ethisch verantwoord handelen in de gezondheidszorg en bij het medisch wetenschappelijk onderzoek

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	14 599
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking van artikel 41, OD 4 in verband met de uitvoering van projecten op het terrein van ethisch verantwoord handelen. Het betreft ondermeer de kwaliteitsverbetering abortushulpverlening en ethische vragen met betrekking tot vruchtbaarheidstechnieken.	770
2. Overige mutaties	- 112
Stand 1e suppletore begroting	15 257

41.4 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	21 223
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Desaldering inzake het Respiratoir Syncytieel Virus (RSV-vaccin). De verrichte uitgaven voor dit RSV-project waren in 2008 lager dan geraamd. Het niet bestede bedrag is doorgeschoven naar 2009. De uitgaven en de ontvangsten zijn in 2008 met dit bedrag verlaagd. Ná de doorwerking van het beleidsakkoord wordt het bedrag evenredig gesplitst over 2009 en 2010.	1 430
Stand 1e suppletore begroting	22 653

Beleidsartikel 42 Gezondheidszorg

42.1 Algemene doelstelling

Een goed werkend en innoverend zorgstelsel, gericht op een optimale combinatie van kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid voor de burger.

42.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	7 169 887	100 000	240 581	7 510 468	498 485	390 260	264 087	133 019
Uitgaven	7 170 217	100 000	252 757	7 522 974	510 848	396 601	265 487	134 066
Programma-uitgaven	7 162 160	100 000	252 762	7 514 922	510 853	396 606	265 492	134 071
1 – De positie van de burger in het zorgstelsel wordt versterkt.	1 382	0	- 241	1 141	484	0	0	0
2 – Zorgaanbieders worden gestimuleerd om het door de burger gewenste zorgaanbod te realiseren.	1 234 576	0	78 214	1 312 790	39 911	39 706	28 052	26 782
3 – Zorgverzekeraars bieden alle burgers een betaalbaar verzekerd pakket van noodzakelijke zorg aan.	5 926 202	100 000	174 789	6 200 991	470 458	356 900	237 440	107 289
Apparaatsuitgaven	8 057	0	- 5	8 052	- 5	- 5	- 5	- 5
Ontvangsten	32 942	0	32 001	64 943	36 378	31 679	16 600	13 900

42.3 Operationele doelstellingen

Er zijn drie operationele doelstellingen op dit beleidsartikel:

1. De positie van de burger in het zorgstelsel wordt versterkt;
2. Zorgaanbieders realiseren het door de burger gewenste zorgaanbod;
3. Zorgverzekeraar bieden alle burgers een betaalbaar verzekerd pakket van noodzakelijk zorg aan.

42.3.1 De positie van de burger in het zorgstelsel wordt versterkt

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	1 382
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking naar artikel 41, OD 4. ten behoeve van het Landelijk systeem Perinatale Audit. De Tweede Kamer heeft via een motie bepaald dat de perinatale audit wordt ontwikkeld en landelijk wordt geïmplementeerd.	- 942
2. Overboeking van artikel 98, apparaatskosten IGZ. Deze middelen zijn bestemd voor de uitvoering van het project «Consumenteninformatie: etalage + bij 18 aandoeningen». Dit project stelt consumenten/patiënten in staat om geïnformeerde keuzes te maken voor wat betreft ziekenhuiszorg.	371
3. Om een goede implementatie van de perinatale audit te kunnen realiseren is training van de beroepsgroepen (eerste- en tweedelij) noodzakelijk.	330
Stand 1e suppletore begroting	1 141

42.3.2 Zorgaanbieders worden gestimuleerd om het door de burger gewenste zorgaanbod te realiseren

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	1 234 576
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking van premiemiddelen naar de VWS-begroting voor een drietal éénpitters (Stichting PALGA € 2,9 miljoen; Stichting HIV monitoring € 2,5 miljoen en Stichting PVP € 4,2 miljoen). Met de NZa is afgestemd dat, gezien de aard van de werkzaamheden (registratie-/coördinatieactiviteiten) van deze éénpitters, een financiering via de begroting gewenst is. Eénpitters leveren nu eenmaal geen feitelijke zorg. Aanvullende reden voor deze overheveling is dat in de huidige situatie het benodigde bedrag via de budgetten van de ziekenhuizen aan de éénpitters toekomt. De systematiek van functiegerichte bekostiging zou per 1 januari 2009 aflopen en daarmee ook de mogelijkheid van financiering middels deze constructie.	9 598
2. Van de uitgavenmeevaller bij het opleidingsfonds in 2008 is bij Najaarsnota 2008 besloten € 8,4 miljoen toe te voegen aan de begroting 2009 voor mogelijke knelpunten.	8 400
3. Bij het opleidingsfonds is de afgelopen jaren sprake geweest van onderuitputting. Deze wordt structureel verondersteld. Van de geraamde onderuitputting in 2009 wordt een bedrag van € 8,4 miljoen ingezet voor het stagefonds.	- 10 000
4. Betreft een technische mutatie. In 2008 is een deel van de geplande betaling aan BSIKprojecten niet tot uitbetaling gekomen. Het in 2008 niet tot betaling gekomen bedrag van € 5,4 miljoen wordt evenredig verdeeld over de jaren 2009 en 2010. De financiering hiervan vindt plaats uit het FES.	2 711
5. Technische mutatie. Betreft toedeling loonbijstelling.	2 198
6. Desaldering van de uit het Programma Implementatie Agenda ICT-Beleid (PRIMA) budget beschikbaar gestelde middelen voor het project «Opschaling Teleconsultatie en Telecollaboratie in de Oncologie».	1 200
7. Verhoging budget om uitvoering van het in de Arbeidsmarktbrief verwoorde arbeidsmarktbeleid mogelijk te maken.	2 250
8. Variabele kosten UZI-middelen. Dit budget is bestemd voor de variabele kosten van het CIBG in het kader van invoering van het burgerservicenummer en het Elektronisch Patiënten Dossier.	3 700
9. Innovatiefonds Revalidatiegeneeskunde. Betreft uitvoering van amendement nr. 98 van de leden Koşer Kaya en Van der Veen ten behoeve van een Innovatiefonds voor de revalidatiegeneeskunde. Het fonds dient ter overbrugging, totdat innovatieprijken in de DBC's zijn ingebouwd en bekostiging in de revalidatiegeneeskunde via de DBC's verloopt.	2 000

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	1 234 576
10. Eindejaarsmarge 50 cent Medische specialisten. In 2008 is een subsidie voor kwaliteitsbeleid verstrekt aan de Orde van Medisch Specialisten. Vanwege de trage start van projecten was het niet mogelijk om het gehele subsidiebedrag in 2008 te besteden. Een uitloop van de subsidieverplichting naar 2009 was hierdoor noodzakelijk.	3 200
11. Eindejaarsmarge: IJsselmeerziekenhuizen. In de overeenkomst met de IJsselmeerziekenhuizen is vastgelegd dat een achtergestelde Rijkslening van € 2,0 miljoen wordt verstrekt ter realisering van de doorstart van het ziekenhuis. Deze middelen zijn in 2009 ter beschikking gesteld	2 000
12. Tijdelijke voorziening 1e lijnszorgcentra in grote nieuwbouwwijken. De minister heeft gehoor gegeven aan de motie Van Gerven door een tijdelijke regeling voor gezondheidscentra in Vinexgebieden te ontwikkelen. Deze subsidie voorziet in een tegemoetkoming van de aanloopkosten van de startende geïntegreerde eerstelijns gezondheidszorgvoorzieningen in grootschalige nieuwbouwwijken. Hierdoor wordt de totstandkoming van geïntegreerde eerstelijns gezondheidszorgvoorzieningen gestimuleerd en worden startende centra financieel ondersteund zodat deze zich na de opstartfase financieel zelfstandig in stand kunnen houden.	3 000
13. Door het traject van wetswijziging van de Wet op de Orgaandonatie heeft de feitelijke doelgroepschrijving in 2008 niet plaatsgevonden. De aanschrijving vindt in 2009 plaats.	600
14. Veilige toepassing medische technologie. Betreft de uitvoering van activiteiten naar aanleiding van het rapport «Risiko's van medische technologie onderschat».	550
15. De subsidie aan het KNMP met betrekking tot het opschonen van apotheker-systemen (OZIS) is in 2008 later verleend dan gepland. Hierdoor zijn in 2008 minder kosten gemaakt en zijn de middelen benodigd in 2009.	2 040
16. Vanaf 2004 worden middelen door middel van een subsidie beschikbaar gesteld voor investeringen die het Nederlands Kanker Instituut (NKI) pleegt voor de (ver)nieuwbouw. Hiervoor is budget gereserveerd in het bouwprogramma van de sector ziekenhuizen. Na oplevering van de verschillende bouwonderdelen worden de kapitaallasten voor deze investeringen jaarlijks aan de instellingssubsidie van het NKI toegevoegd. De middelen hiervoor zijn overgeheveld uit het bouwprogramma van sector ziekenhuizen (premiemiddelen) naar de begroting.	2 792
17. In het Transitieakkoord farmaceutische zorg is afgesproken dat er in 2008 € 10 miljoen beschikbaar zou komen voor een snelle en complete ontsluiting van medicatiegegevens ten behoeve van landelijke informatie-uitwisseling. Zoals reeds vermeld in de 2e suppletore wet van 2008, is hiervoor in totaal niet € 10 miljoen maar € 8,6 miljoen benodigd. Van dit bedrag heeft € 1,8 miljoen betrekking op 2009 en € 0,8 miljoen op 2010. De financiering hiervan vindt plaats via de begroting van VWS. Voorgesteld wordt om hiervoor geld over te hevelen van de premiemiddelen naar de begroting.	1 800
18. Kredietfaciliteit IJsselmeerziekenhuizen.	12 500
19. Met de sociale partners is overeengekomen om middelen voor scholing en opleiding uit de premie over te hevelen naar het stagefonds (€ 24,9 miljoen). De onderuitputting opleidingsfonds (€ 8,4 miljoen) wordt in 2009 grotendeels ingezet voor de verhoging van de vergoeding per stageplaats in sectoren waarbij de overgehevelde budgetten niet toereikend zijn om de met sociale partners overeengekomen vergoeding mogelijk te maken. (V&V-sector en thuiszorg).	33 310
20. Desaldering TI Pharma (FES). Het budget wordt verschoven naar 2011 (kasschuif), omdat de inschatting is dat de vermoedelijke kasuitputting in de jaren 2010 en 2011 meer zal bedragen dan in 2009.	- 8 330
21. Overige mutaties	2 695
Stand 1e suppletore begroting	1 312 790

42.3.3 Zorgverzekeraar bieden alle burgers een betaalbaar verzekerd pakket van noodzakelijk zorg aan.

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	5 926 202
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. In het kader van het aanvullend koopkrachtpakket is de raming voor de Zorgtoeslag verhoogd met € 100 miljoen voor 2009 (nota van wijziging).	100 000
2. Overboeking naar artikel 98, beheer en toezicht stelsel, ten behoeve van door het CVZ uit te voeren werkzaamheden ter voorbereiding op de invoering van de regeling ten behoeve van de aanpak van wanbetalers.	- 4 000
3. Bijstelling raming Zorgtoeslag naar aanleiding van het Centraal Economisch Plan van het CPB.	149 364
4. Overboeking naar het ministerie van BZK. Betreft een jaarlijkse bijdrage in de centrale exploitatiekosten C2000 (communicatiesysteem voor ambulance-diensten, brandweer, marechaussee en politie).	- 4 090
5. Aanvullende instellingssubsidie DBC-Onderhoud. DBC-Onderhoud is de organisatie die verantwoordelijk is voor een goed werkende DBC-systematiek. Afgelopen jaren zijn steeds meer structurele taken en verantwoordelijkheden bij deze organisatie belegd.	3 050
6. Desaldering bronheffing wanbetalers vanuit het Zorgverzekeringsfonds. De uitgaven zijn noodzakelijk voor de uitvoeringskosten van het CVZ, CJIB, UWV, SVB, Rechtbanken en SKGZ ten behoeve van de invoering van de regelgeving om het aantal wanbetalers terug te dringen (zie ook ontvangsten artikel 42)	28 200
7. Overige mutaties	2 265
Stand 1e suppletore begroting	6 200 991

42.4 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	32 942
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Desaldering bronheffing wanbetalers vanuit het Zorgverzekeringsfonds (zie ook 42.3.3, mutatie 6).	28 200
2. Inkomsten als gevolg van een boeteregeling die geregeld is bij de invoering van de regelgeving om het aantal wanbetalers terug te dringen.	7 200
3. Desaldering BSIK projecten (FES). In 2008 is de laatst geplande betaling aan het project BSIK niet tot uitbetaling gekomen. In 2009 wordt het bedrag opnieuw opgevoerd. De financiering hiervan vindt plaats uit het FES. Meerjarige doorwerking van de Slotwet 2008. In 2008 is de laatst geplande betaling van € 421 000 aan het project BSIK niet tot uitbetaling gekomen. De uitgaven en de ontvangsten zijn in 2008 met dit bedrag verlaagd. Ná de doorwerking van het beleidsakkoord wordt het bedrag evenredig gesplitst over 2009 en 2010.	2 711
4. Desaldering van de uit het Programma Implementatie Agenda ICT-Beleid (PRIMA) budget beschikbaar gestelde middelen voor het project «Opschaling Teleconsultatie en Telecollaboratie in de Oncologie».	1 200
5. Desaldering TI Pharma (FES). Het budget wordt verschoven naar 2011 (kasschuif), omdat de inschatting is dat de vermoedelijke kasuitputting in de jaren 2010 en 2011 meer zal bedragen dan in 2009.	- 8 330
6. Overige mutaties	1 020
Stand 1e suppletore begroting	64 943

Beleidsartikel 43 Langdurige zorg

43.1 Algemene doelstelling

Zorgen dat voor mensen met een langdurige of chronische aandoening van lichamelijke, verstandelijke of psychische aard zorg van goede kwaliteit beschikbaar is en dat deze zorg tegen voor de samenleving aanvaardbare maatschappelijke kosten wordt geleverd.

43.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	5 383 635	0	100 561	5 484 196	140 344	4 574	- 101 777	- 145 819
Uitgaven	5 408 616	0	93 577	5 502 193	140 344	4 574	- 101 777	- 145 819
Programma-uitgaven	5 404 436	0	93 577	5 498 013	140 344	4 574	- 101 777	- 145 819
1 – De positie van de burger in het zorgstelsel wordt versterkt	61 438	0	- 1 135	60 303	1 666	1 390	510	510
2 – Voor iedere cliënt is de noodzakelijke zorg beschikbaar	146 601	0	32 621	179 222	0	0	0	0
3 – De zorg is effectief en veilig en wordt door de cliënt positief ervaren (kwalitatief goede zorg)	164 612	0	- 24 246	140 366	- 29 379	- 32 055	- 4 030	- 2 694
4 – De kosten van de zorg zijn maatschappelijk aanvaardbaar	5 031 785	0	86 337	5 118 122	168 057	35 239	- 98 257	- 143 635
Apparaatuitgaven	4 180	0	0	4 180	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

43.3 Operationele doelstellingen

Er zijn vier operationele doelstellingen op dit beleidsartikel:

1. De positie van de burger in het zorgstelsel wordt versterkt;
2. Voor iedere cliënt is de voor hem of haar noodzakelijke zorg beschikbaar;
3. De zorg is effectief en veilig en wordt door de cliënt positief ervaren;
4. De kosten van de zorg zijn maatschappelijk aanvaardbaar.

43.3.1 De positie van de burger in het zorgstelsel wordt versterkt

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	61 438
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking naar artikel 98, IGZ voor het uitvoeren van het werkplan 2009 van het programma Zichtbare Zorg (ZIZO). Totaal is € 4,7 miljoen overgeboekt, waarvan € 1,2 miljoen via artikel 43, OD 3 en € 0,250 via artikel 42, OD 2.	- 3 250
2. Overige mutaties	2 115
Stand 1e suppletore begroting	60 303

43.3.2 Voor iedere cliënt is de voor hem of haar noodzakelijke zorg beschikbaar

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	146 601
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Meerkosten indicatiestelling CIZ als gevolg van pakketmaatregelen AWBZ (onder andere uitvoeren van extra indicaties in 2009)	21 421
2. Aanvulling instellingssubsidie CIZ (onder andere voor vereenvoudiging indicatietaakstelling).	11 200
Stand 1e suppletore begroting	179 222

43.3.3 De zorg is effectief en veilig en wordt door de cliënt positief ervaren

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	164 612
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Programma's ZonMw. Overboeking naar artikel 41, OD 5. Het betreft een technische mutatie voor de uitvoering van meerjarige onderzoeksprogramma's van ZonMw, zoals het Nationaal Programma Ouderenzorg, Zorg voor Beter en projecten op het gebied van palliatieve zorg.	- 12 551
2. Kasschuif vanwege de uitloop van het Nationaal Ouderenprogramma ZonMw naar 2012.	- 9 305
3. Overboeking naar artikel 98, IGZ voor het uitvoeren van het werkplan 2009 van het programma Zichtbare Zorg (ZIZO). Totaal is € 4,7 miljoen overgeboekt, waarvan € 1,2 miljoen via artikel 43, OD 3 en € 0,250 via artikel 42, OD 2.	- 1 200
4. Overige mutaties	- 1 190
Stand 1e suppletore begroting	140 366

43.3.4 De kosten van de zorg zijn maatschappelijk aanvaardbaar

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	5 031 785
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. In de VWS-begroting 2009 is voor de uitvoeringskosten Wtcg (CAK) structureel € 15 miljoen aan de premiemiddelen op artikel 43 toegevoegd. Omdat de Wtcg geen premieuitgaven betreft, is het wenselijk dat het CAK de beheerskosten vanuit de VWS-begroting betaald krijgt. In verband hiermee wordt structureel € 15 miljoen vanuit premie artikel 43 naar begroting artikel 43 overgeboekt.	15 000
2. Uitvoeringskosten Wtcg, Betreft onder andere aanpassing van de uitvoeringskosten CAK naar aanleiding van amendement ten behoeve van een te ontwikkelen ICT-systeem waarmee inzicht verkregen kan worden in het zorggebruik op grond van de Zvw, WMO en de AWBZ-indicatie (amendement Omzigt), kosten van een landelijke campagne ten behoeve van de doelgroep Wtcg en de kosten van de taskforce ter verbetering van de huidige afbakening van de groep chronisch zieken en gehandicapten	12 000
4. Ramingsbijstelling van de Rijksbijdrage BIKK (Bijdrage in de Kosten van Kortingen) naar aanleiding van het Centraal Economisch Plan van het CPB.	- 21 500
5. Samenhangend met het toegenomen gebruik van de fiscale Buitengewone Uitgavenregeling is het beroep op de Tegemoetkoming Buitengewone Uitgaven (TBU) toegenomen. Derhalve wordt de raming van de TBU voor 2009 en 2010 opgehoogd met respectievelijk € 80 en € 50 miljoen.	80 000
9. Overige mutaties	837
Stand 1e suppletore begroting	5 118 122

43.4 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	0
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
	0
Stand 1e suppletore begroting	0

Beleidartikel 44. Maatschappelijke ondersteuning

44.1 Algemene doelstelling

Alle burgers participeren in de samenleving.

44.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	601 358	0	- 324 964	276 394	- 10 466	- 11 899	- 10 636	- 9 282
Uitgaven	601 493	0	- 3 314	598 179	- 8 225	- 9 932	- 9 314	- 9 282
Programma-uitgaven	597 558	0	- 3 401	594 157	- 8 225	- 9 932	- 9 314	- 9 282
1 – Burgers worden gestimuleerd actief te participeren in maatschappelijke verbanden.	34 568	0	- 471	34 097	- 471	- 471	0	0
2 – Burgers bieden anderen vrijwillige ondersteuning en kunnen gebruik maken van (organisaties van) vrijwillige ondersteuning	80 708	0	583	81 291	- 87	- 79	- 32	0
3 – Burgers met beperkingen kunnen gebruik maken van (algemene) voorzieningen en professionele ondersteuning.	85 812	0	- 12 087	73 725	- 12 000	- 12 000	- 12 000	- 12 000
4 – Burgers met (psycho)sociale problemen kunnen gebruik maken van tijdelijke ondersteuning.	396 470	0	8 574	405 044	4 333	2 618	2 718	2 718
Apparaatsuitgaven	3 935	0	87	4 022	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

44.3 Operationele doelstellingen

Er zijn vier operationele doelstellingen op dit beleidsartikel:

1. Burgers worden gestimuleerd actief te participeren in maatschappelijke verbanden;
2. Burgers bieden anderen vrijwillige ondersteuning en kunnen gebruik maken van (organisaties van) vrijwillige ondersteuning;
3. Burgers met beperkingen kunnen gebruik maken van (algemene) voorzieningen en professionele ondersteuning;
4. Burgers met (psycho)sociale problemen kunnen gebruik maken van tijdelijke ondersteuning.

44.3.1 Burgers worden gestimuleerd actief te participeren in maatschappelijke verbanden

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	34 568
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overige mutaties	- 471
Stand 1e suppletore begroting	34 097

44.3.2 Burgers bieden anderen vrijwillige ondersteuning en kunnen gebruik maken van (organisaties van) vrijwillige ondersteuning

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	80 708
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking van Financiën in verband met vrijwilligersverzekering	4 000
2. Overboeking naar het Gemeentefonds in verband met vrijwilligersverzekering	- 4 000
3. Overige mutaties	583
Stand 1e suppletore begroting	81 291

44.3.3

Burgers met beperkingen kunnen gebruik maken van (algemene) voorzieningen en professionele ondersteuning

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	85 812
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Van de beschikbare middelen voor dure woningaanpassingen wordt voorsnog een bedrag van € 12 miljoen overgeboekt naar het Gemeentefonds voor de WMO.	- 12 000
2. Overige mutaties	87
Stand 1e suppletore begroting	73 725

44.3.4 Burgers met (psycho)sociale problemen kunnen gebruik maken van tijdelijke ondersteuning

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	396 470
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Budget voor de invoering en implementatie van een meldcode voor de signalering van huiselijk geweld en kindermishandeling.	1 000
2. Schuif compensatiemiddelen verdeelsleutel Maatschappelijke Opvang. In 2009 wordt er van de beschikbare middelen voor de voorfinanciering van de nieuwe verdeelsleutel voor de Maatschappelijke Opvang een bedrag van € 2 miljoen meer beschikbaar gesteld dan oorspronkelijk geraamd. In voorgaande jaren zijn minder beschikbaar gesteld.	2 000
3. Van de voor 2008 beschikbaar gestelde € 10 miljoen voor betere hulpverlening aan en opvang van tienermoeders en betere preventie van onbedoelde zwangerschappen bij tieners (motie Wiegman-Van Meppelen Scheppink) mag in 2009 een bedrag van € 3 miljoen worden uitgegeven.	3 000
4. Overige mutaties	2 574
Stand 1e suppletore begroting	405 044

44.4 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	0
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
	0
Stand 1e suppletore begroting	0

Beleidsartikel 46 Sport

46.1 Algemene doelstelling

Een sportieve samenleving waarin zowel veel aan sport wordt gedaan als van sport wordt genoten.

46.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	92 833	0	- 33 421	59 412	- 10 410	- 6 719	- 5 608	- 477
Uitgaven	137 634	0	- 24 283	113 351	- 632	1 250	0	0
Programma-uitgaven	135 303	0	- 24 283	111 020	- 632	1 250	0	0
1 – Mensen sporten en bewegen meer voor hun gezondheid	24 761	0	- 6 484	18 277	- 682	1 200	0	0
2 – Via de sport ontmoeten mensen elkaar, doen mensen mee aan maatschappelijke activiteiten en gaan mensen respectvol met elkaar om	80 252	0	- 17 799	62 453	50	50	0	0
3 – De topsport in Nederland staat symbool voor ambitie, is een bron van ontspanning en draagt bij aan ons nationale imago in binnen- en buitenland	30 290	0	0	30 290	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven	2 331	0	0	2 331	0	0	0	0
Ontvangsten	870	0	0	870	0	0	0	0

46.3 Operationele doelstellingen

Er zijn drie operationele doelstellingen op dit beleidsartikel:

1. Mensen sporten en bewegen meer voor hun gezondheid;
2. Via de sport ontmoeten mensen elkaar, doen mensen mee aan maatschappelijke activiteiten en gaan mensen respectvol met elkaar om;
3. De topsport in Nederland staat symbool voor ambitie, is een bron van ontspanning en draagt bij aan ons nationale imago in binnen- en buitenland.

46.3.1 Mensen sporten en bewegen meer voor hun gezondheid

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	24 761
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking naar het Gemeentefonds in het kader van de integratie-uitkering Sport en Beweging.	- 7 764
2. Overboeking naar artikel 41, OD 3 ten behoeve van programma blessurepreventie 2008-2011. Uit het budget voor sportblessurepreventie wordt in 2009 € 750 000 en in 2010 en 2011 € 800 000 toegevoegd aan de instellings-subsidie van de stichting Consument & Veiligheid.	- 750
3. Ter voorbereiding op besluitvorming over opname van de Beweegkuur in het verzekerde pakket worden pilots uitgevoerd en wordt de landelijke uitrol voorbereid.	2 200
4. Overige mutaties	- 170
Stand 1e suppletore begroting	18 277

46.3.2 Via de sport ontmoeten mensen elkaar, doen mensen mee aan maatschappelijke activiteiten en gaan mensen respectvol met elkaar om

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	80 252
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking naar het Gemeentefonds in het kader van de integratie-uitkering Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur.	- 16 973
1. Overige mutaties	- 826
Stand 1e suppletore begroting	62 453

46.3.3 De topsport in Nederland staat symbool voor ambitie, is een bron van ontspanning en draagt bij aan ons nationale imago in binnen- en buitenland

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	30 290
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
	0
Stand 1e suppletore begroting	30 290

46.4 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	870
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
	0
Stand 1e suppletore begroting	870

Beleidartikel 47 Oorlogsgetroffenen en herinnering Wereldoorlog II

47.1 Algemene doelstelling

De erfenis van WO II is afgewikkeld en mensen beseffen, mede op basis van de gebeurtenissen uit WO II, wat het betekent om in vrijheid te kunnen leven.

47.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	388 599	0	- 6 014	382 585	- 11 974	- 14 667	- 17 240	- 20 327
Uitgaven	389 961	0	- 3 522	386 439	- 11 598	- 14 638	- 17 240	- 20 327
Programma-uitgaven	388 533	0	- 3 428	385 105	- 11 598	- 14 638	- 17 240	- 20 327
1 – Een kwalitatief goed en doelmatig stelsel van materiele en immateriële hulpverlening aan oorlogsgetroffenen WO II in een situatie van afbouw.	374 036	0	- 5 728	368 308	- 10 198	- 14 638	- 17 240	- 20 327

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
2 – De herinnering aan WO II blijft levend en veel mensen – vooral jeugdigen – zijn zich bewust van de betekenis van WO II.	14 497	0	2 300	16 797	– 1 400	0	0	0
Apparaatsuitgaven	1 428	0	– 94	1 334	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

47.3 Operationele doelstellingen

Er zijn twee operationele doelstellingen op dit beleidsartikel:

1. Een kwalitatief goed en doelmatig stelsel van materiele en immateriële hulpverlening aan oorlogsgetroffenen WO II in een situatie van afbouw;
2. De herinnering aan WO II blijft levend en veel mensen – vooral jeugdigen – zijn zich bewust van de betekenis van WO II;

47.3.1 Een kwalitatief goed en doelmatig stelsel van materiele en immateriële hulpverlening aan oorlogsgetroffenen WO II in een situatie van afbouw

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000) 374 036

Mutaties 1e suppletore begroting:

1. Jaarlijks worden de ramingen voor de wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen meerjarig bijgesteld op basis van de gegevens van de Pensioen- en uitkeringsraad (PUR) en de Stichting Administratieve Indonesische Pensioenen (SAIP). De daling van ruim € 5,7 miljoen is het gevolg van demografische factoren. – 5 764
2. De uitvoeringskosten van de PUR dalen als gevolg van de vermindering van werkzaamheden door de vereenvoudigingsoperatie bij de oorlogswetten en door de afloop van de projecten Gerichte benadering en Brede benadering. – 1 000
3. Uitvoeringskosten Stichting Afwikkeling Het Gebaar (SAGE). De Stichting Afwikkeling Het Gebaar (SAGE) zorgt voor de afwikkeling van de projecten van de voormalige Stichting Het Gebaar. Naar verwachting kunnen deze werkzaamheden (vaststellingen, bezwaren, beroepen) in 2009 worden afgerond. Voor deze uitvoeringskosten in 2009 waren nog geen middelen gereserveerd. 500
4. Uitvoeringskosten Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP). De SAIP verricht werkzaamheden voor zowel het ministerie van BZK als voor het ministerie van VWS. Door een verandering van de verdeelsleutel tussen de ministeries en toename van de uitvoeringskosten van de SAIP nemen de kosten voor VWS in 2009 toe met € 536 000. 536

Stand 1e suppletore begroting 368 308

47.3.2 De herinnering aan WO II blijft levend en veel mensen – vooral jeugdigen – zijn zich bewust van de betekenis van WO II

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000) 14 497

Mutaties 1e suppletore begroting:

1. Het programma erfgoed van de oorlog heeft tot en met 2009 vier subsidierondes. In 2010 worden de laatste subsidies afgerekend en een slotconferentie gehouden. Niet het gehele budget is in 2010 nodig voor afrekening subsidies en de slotconferentie. Een deel van de middelen wordt van 2010 wordt naar 2009 geschoven, zodat dit gebruikt kan worden voor subsidieverstrekking. 1 400

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	14 497
2. Eindejaarsmarge programma Erfgoed van de oorlog. In 2008 is € 0,9 miljoen van het programma Erfgoed van de oorlog niet tot besteding gekomen. Oorzaak van deze niet-besteding ligt vooral in het feit dat omvangrijke projecten die separaat aan de reguliere subsidierondes worden opgezet en een nationaal, overkoepelend karakter hebben, meer voorbereidingstijd nodig blijken te hebben dan bij aanvang werd verondersteld	900
Stand 1e suppletore begroting	16 797

47.4 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	0
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	0
Stand 1e suppletore begroting	0

5. Algemeen

Niet-beleidsartikel 98 Algemeen

98.1 Algemene doelstelling

In dit niet-beleidsartikel worden de uitgaven beschreven die niet specifiek aan een van de beleidsdoelstellingen uit de voorgaande beleidsartikelen zijn toe te rekenen. Het gaat hierbij om ministeriebrede programma- en apparaatsuitgaven.

98.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	302 316	0	26 751	329 067	4 164	2 833	2 392	1 318
Uitgaven	310 236	0	28 519	338 755	4 164	2 833	2 392	1 318
Programma-uitgaven	102 075	0	11 543	113 618	0	0	0	0
1 – Beheer en toezicht stelsel	90 062	0	6 285	96 347	0	0	0	0
2 – Internationale samenwerking bevorderen	12 013	0	5 258	17 271	0	0	0	0
3 – Verzameluitkering VWS	0	0	0	0	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven	208 161	0	16 976	225 137	4 164	2 833	2 392	1 318
Ontvangsten	4 080	0	2 010	6 090	0	0	0	0

98.3 Operationele doelstellingen op programma-uitgaven

Er zijn drie operationele doelstellingen op dit niet-beleidsartikel:

1. Beheer en toezicht stelsel;
2. Internationale samenwerking bevorderen;
3. Verzameluitkering VWS.

Daarnaast worden op dit artikel de apparaatsuitgaven geraamd van de Inspectie Gezondheidszorg, Sociaal en Cultureel Planbureau; Raad voor Maatschappelijke ontwikkeling; Raad voor Volksgezondheid en Zorg; Gezondheidsraad; Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek; Strategisch onderzoek RIVM; Strategisch onderzoek NVI; Inspectie Jeugdzorg en Personeel en materieel kernministerie.

98.3.1 Beheer en toezicht stelsel

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	90 062
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking van artikel 42, OD 3 ten behoeve van door het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) uit te voeren werkzaamheden ter voorbereiding op de invoering van de regeling voor de aanpak van wanbetalers.	4 000
2. Overige mutaties	2 285
Stand 1e suppletore begroting	96 347

98.3.2 Internationale samenwerking bevorderen

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	12 013
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking van BZK. De MR heeft op 25 april 2008 incidentele middelen beschikbaar gesteld om op korte termijn zichtbare verbeteringen op het gebied van VWS te realiseren op de BES-eilanden. Deze middelen zijn bij het hoofdstuk koninkrijksrelaties (IV) op de begroting gezet en worden nu overgeboekt.	3 000
2. Eindejaarsmarge: Homogene Groep internationale Samenwerking (HGIS). Door vertraging in de uitvoering is in 2008 € 2 miljoen van de beschikbare middelen niet tot besteding gekomen.	2 000
2. Overige mutaties	258
Stand 1e suppletore begroting	17 271

98.3.3 Verzameluitkering VWS

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	0
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
	0
Stand 1e suppletore begroting	0

98.4 Apparaatsuitgaven

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	208 161
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overboeking naar artikel 42, OD 1. Deze middelen zijn bestemd voor de uitvoering van het project «consumenteninformatie: etalage + bij 18 aandoeningen. Dit project stelt consumenten/patiënten in staat om geïnformeerde keuzes te maken voor wat betreft ziekenhuiszorg.	- 371
2. Overboeking van artikel 43, OD 1, voor het uitvoeren van het werkplan 2009 van het programma Zichtbare Zorg (ZIZO). Totaal is € 4,7 miljoen overgeboekt, waarvan € 1,2 miljoen via artikel 43, OD 3 en € 0,250 via artikel 42, OD 2.	3 250
3. Overboeking van artikel 43, OD 3, voor het uitvoeren van het werkplan 2009 van het programma Zichtbare Zorg (ZIZO). Totaal is € 4,7 miljoen overgeboekt, waarvan € 1,2 miljoen via artikel 43, OD 3 en € 0,250 via artikel 42, OD 2.	1 200
4. Desaldering SCP 2009 (zie ook ontvangen artikel 98, mutatie 1). Voor de externe opdrachten huurt het SCP extern personeel in. Derhalve wordt het uitgavenbudget verhoogd met € 2 miljoen.	2 000

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	208 161
5. Het werkprogramma 2009 van de Raad Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) is goedgekeurd door de ministerraad. Dit bedrag is samen met de beschikbare middelen op de begroting nodig om het werkprogramma uit te voeren.	1 101
5. Invoering Rijkslogo	5 000
6. Meerkosten van algemene facilitaire zaken. Betreft ondermeer hogere uitgaven als gevolg van de wijziging op de arbeidstijdenwet personenchauffeurs en hogere kosten reprofaciliteiten.	570
7. Het ICT-beheer van VWS is per 1 oktober 2008 overgegaan naar een shared serviceorganisatie bij V&W. Uit de overeenkomst ICT-dienstverlening met V&W volgen meerkosten van € 1,6 miljoen voor 2009.	1 607
8. Vanuit de eindejaarsmarge: worden middelen beschikbaar gesteld voor uitgaven in 2009 voor reeds in gang gezette of doorlopende werkzaamheden ter voorbereiding op de vervanging van de financiële informatiesystemen en voor onderhoud en ontwikkeling van de informatiesystemen voor de bedrijfsvoering.	2 257
9. Overige mutaties	362
Stand 1e suppletore begroting	225 137

98.5 Toelichting ontvangsten

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	4 080
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Het basisbudget dat voor het SCP door VWS beschikbaar is gesteld is de afgelopen jaren fors gedaald. Ondanks dit is de omzet van het SCP min of meer gelijk gebleven. De oorzaak hiervan is een forse toename van het aantal externe opdrachten, dit in tegenstelling tot de andere planbureaus. De externe opdrachten betreffen louter opdrachten van departementen, waarbij VWS een grote afnemer is. De ontvangsten van de externe opdrachten worden hoofdzakelijk geboekt op het ontvangstenbudget (ontvangsten van derden).	2 010
2. Overige mutaties	0
Stand 1e suppletore begroting	6 090

Niet-beleidsartikel 99 Nominaal en Onvoorzien

99.1 Algemene doelstelling

Dit is een technisch, administratief artikel, waarop middelen voor de loon en prijsbijstelling worden geparkeerd voordat ze worden overgeheveld naar de desbetreffende beleidsartikelen. Ook worden hierop de onvoorzien uitgaven geraamd. Daarnaast worden op dit artikel de taakstellingen geboekt, voordat deze verder worden verdeeld over de beleidsartikelen.

99.2 Budgettaire gevolgen van beleid begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore wet	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
	1	2	3	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	- 36 373	- 17 824	108 801	54 604	91 088	95 275	105 559	106 511
Uitgaven	- 38 055	- 17 824	108 801	52 922	91 088	95 275	105 559	106 511
Programma-uitgaven	- 38 055	- 17 824	108 801	52 922	91 088	95 275	105 559	106 511
1. Loonbijstelling	3 874	0	87 392	91 266	96 313	96 771	94 089	93 378
2. Prijsbijstelling	0	0	15 208	15 208	16 818	16 606	16 016	16 060
3. Onvoorzien	2 019	0	- 2 019	0	- 2 684	- 2 681	- 2 959	- 1 340
4. Taakstelling-	-43 948	- 17 824	8 220	- 53 552	- 19 359	- 15 421	- 1 587	1 587

99.3 Operationele doelstellingen

Er zijn vier operationele doelstellingen op dit niet-beleidsartikel:

1. Loonbijstelling;
2. Prijsbijstelling;
3. Onvoorzien;
4. Taakstelling.

99.3.1 Loonbijstelling

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	3 874
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Loonbijstelling tranche 2009, kader Rijksbegroting	71 426
2. Loonbijstelling tranche 2009, kader Zorg	19 577
3. Technische mutatie. Betreft toedeling loonbijstelling.	- 2 198
4. Overige mutaties	- 1 413
Stand 1e suppletore begroting	91 266

99.3.2 Prijsbijstelling

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	0
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Prijsbijstelling tranche 2009, kader Rijksbegroting	12 317
2. Prijsbijstelling tranche 2009, kader Zorg	2 834
3. Prijsbijstelling tranche 2009, kader N (niet-behoerend tot de Rijksbegroting)	57
Stand 1e suppletore begroting	15 208

99.3.3 Onvoorzien

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	2 019
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Overige mutaties	- 2 019
Stand 1e suppletore begroting	0

99.3.4 Taakbijstelling

Stand vastgestelde ontwerpbegroting 2009 (bedragen x € 1 000)	- 43 948
<i>Mutaties 1e suppletore begroting:</i>	
1. Dekking subsidietaakstelling	4 202
2. Dekking overige taakstelling	1 969
3. Dekking diverse P&M taakstellingen	1 115
4. Nota van wijziging: structurele subsidietaakstelling.	- 2 102
5. Nota van wijziging: taakstelling inhuur externen VWS en JenG.	- 722
6. Nota van wijziging: ophogen van de taakstellende onderuitputting. Het BKZ zal met € 15 miljoen worden verhoogd ten laste van de begroting (ijklijnmutatie)	- 15 000
7. Taakstellende onderuitputting (eindejaarsmarge) ter dekking van algehele begrotingsproblematiek van VWS.	27 132
8. Inzet eindejaarsmarge voor algehele begrotingsproblematiek van VWS.	- 23 364
9. Niet-ingezette deel van de eindejaarsmarge dat terugvloeit naar Financiën	- 3 768
10. Sociaal flankerend beleid VWS inclusief Jeugd en Gezin, tranche 2009	1 570
7. Overige mutaties	- 636
Stand 1e suppletore begroting	- 53 552

4. HET BELEID MET BETREKKING TOT DE ZORGITGAVEN

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de uitgaven onder het Budgettair Kader Zorg (BKZ). Naast de doorwerking van de voorlopige zorguitgaven 2008 (zoals gepresenteerd in het Jaarverslag 2008, dat op de derde woensdag in mei verschijnt), geeft deze paragraaf de mutaties weer die voortkomen uit in gang gezet beleid en onvermijdelijke knelpunten, die in 2009 voorzien worden.

De netto BKZ relevante uitgaven nemen ten opzichte van de VWS ontwerpbegroting af met € 117 miljoen. Dit is het saldo¹ van de mutaties in de bruto BKZ relevante uitgaven en in de BKZ relevante ontvangsten (eigen betalingen). Ten opzichte van de VWS ontwerpbegroting nemen de bruto BKZ relevante uitgaven en de BKZ relevante ontvangsten af, met respectievelijk € 159 miljoen en € 42 miljoen. Paragraaf 4.1 geeft een nadere specificatie van de uitgaven en ontvangsten mutaties. Het BKZ-plafond is als gevolg van nominale ontwikkelingen en technische ijklijnmutaties met € 614 miljoen verlaagd. De netto BKZ relevante uitgaven komen volgens de huidige stand € 216 miljoen boven het BKZ-plafond uit. Paragraaf 4.2 geeft een nadere toelichting van de verlaging van het BKZ-plafond en de vergelijking met de netto BKZ relevante uitgaven.

4.1 Ontwikkelingen in uitgaven en ontvangsten 2008

Tabel 1 geeft een overzicht van de mutaties in de BKZ-uitgaven en -ontvangsten. De belangrijkste mutaties worden vervolgens kort toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting van de BKZ-mutaties op de VWS-artikelen wordt verwezen naar paragraaf 4.3.

Tabel 1 Mutaties in de bruto- en netto-BKZ-uitgaven 2009 (bedragen x € 1 000 000)

	2009
Bruto BKZ-uitgaven stand VWS ontwerpbegroting 2009	58 009,6
Actualisatie zorguitgaven 2009	899,6
Receptregelvergoeding en (volume) gebruik geneesmiddelen	223,2
Preferentiebeleid	- 350,0
Vermogensinkomensbijtelling	- 25,0
(pseudo-) WW-premie	30,0
Maatregel medisch specialsten	- 25,0
Ramingsbijtelling AWBZ	- 40,0
Wijziging voorcalculatie	- 67,4
Besparingsverlies niet-indexeren	37,0
Macro loon- en prijsbijstelling (CEP tranche 2009)	- 531,8
Ijklijnmutaties	- 89,6
Overige mutaties	- 10,1
Financieringsschuif	- 210,4
Bruto BKZ-uitgaven stand 1e suppletore begroting 2009	57 850,1
BKZ-ontvangsten stand VWS ontwerpbegroting 2009	2 993,5
Vermogensinkomensbijtelling	- 40,0
Ijklijnmutaties	- 7,2
Overig	5,0
BKZ-ontvangsten stand 1e suppletore begroting 2009	2 951,3
Netto BKZ-uitgaven stand VWS ontwerpbegroting 2009	55 016,1
Netto BKZ-uitgaven stand 1e suppletore begroting 2009	54 898,8
<i>Mutatie netto BKZ-uitgaven t.o.v. stand VWS ontwerpbegroting 2009</i>	<i>- 117,3</i>

¹ Door afrondingsverschillen kan het saldo van de delen afwijken van het totaal.

Bruto-BKZ-uitgaven

Actualisatie zorguitgaven 2009

Op basis van de gegevens van de NZa en het CVZ zijn de zorguitgaven 2009 geactualiseerd, dit betreft echter nog een voorlopig beeld. Uit de huidige actualisatie volgt per saldo een tegenvaller van € 899,6 miljoen. Deze bestaat uit voornamelijk uit meevallers bij de grensoverschrijdende zorg (€ 60 miljoen) en de hulpmiddelen (€ 40 miljoen), en tegenvallers bij de medisch specialisten (€ 480 miljoen), een grotere toename van nieuwe intramurale capaciteit dan geraamd met name bij de gehandicaptenzorg (€ 204 miljoen), geneeskundige ggz (€ 180 miljoen) en fysiotherapie (€ 55 miljoen). In juni worden de definitieve schadelastgegevens 2008 van het CVZ en de voorlopige realisatie van de budgetcijfers 2009 van de NZa verwacht.

In het Jaarverslag 2008 was de sector medisch specialisten nog niet geactualiseerd, maar is toen al wel aangegeven dat mogelijk sprake is van een substantiële overschrijding, omdat de in maart bekende schadelastgegevens van het CVZ een forse toename lieten zien van de honoraria. In de eerste suppletore begroting is nog steeds sprake van onzekerheid rondom de hoogte van de overschrijding. Op basis van een confrontatie van verwachte schade van verzekeraars (2008) met het budgettaire kader voor medisch specialisten wordt nu de overschrijding geraamd op € 480 miljoen (waarvan 30 miljoen bij de Zelfstandige Behandelcentra), naar de mogelijke oorzaken vindt op moment nog nadere analyse en onderzoek plaats. In juli worden weer nieuwe schadelastgegevens van het CVZ verwacht op basis waarvan het beeld kan worden geactualiseerd.

Receptregelvergoeding en (volume) gebruik geneesmiddelen

Dit betreffen de gevolgen van de door de NZa vastgestelde receptregelvergoeding en de te verwachten stijging van het (volume) gebruik van geneesmiddelen.

Preferentiebeleid

Dit betreft de geraamde opbrengsten van het preferentiebeleid.

Vermogensinkomensbijtelling

Compensatie van de overschrijding die is ontstaan als gevolg van het niet uitvoeren van het voornemen van een vermogensinkomensbijtelling bij de vaststelling van de eigen bijdragen in de AWBZ.

(pseudo-) WW-premie

Met ingang van 2009 is het werknemersdeel van de WW-premie komen te vervallen. Daardoor lopen de academische ziekenhuizen (als overheids-werkgever) een deel van hun budget mis. In tegenstelling tot de marktsector werd de (pseudo-) WW-premie door hen niet afgedragen, maar in een eigen «spaarpotje» gestopt waaruit werkloosheidsuitkeringen betaald werden. Voor het vervallen van dit deel van het budget worden zij nu door het kabinet gecompenseerd.

Maatregel medisch specialisten

Ten behoeve van de mogelijke overschrijding bij de medisch specialisten worden maatregelen uitgewerkt om deze te mitigeren. Nadere vormgeving hiervan vindt op korte termijn plaats.

Ramingsbijstelling AWBZ

De mutatie betreft een ramingsbijstelling van de opbrengst van reeds eerder genomen pakketmaatregelen AWBZ.

Wijziging voorcalculatie

Zorgsectoren worden jaarlijks geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen. De definitieve cijfers voor de indexatie zijn in de loop van het jaar zelf bekend. Het is echter wenselijk dat de tarieven per 1 januari van het jaar al (gedeeltelijk) worden bijgesteld voor loon- en prijsstijgingen. Daarom wordt er voor een aantal sectoren gewerkt met een voorlopige indexatie (voorcalculatie) die in het lopende jaar of per 1 januari van het volgende jaar wordt gecorrigeerd (nacalculatie). Bij de voorcalculatie wordt een risicomarge gehanteerd zodat er achteraf geen geld teruggehaald hoeft te worden. In het verleden was deze risicomarge vastgesteld op 25% en kregen sectoren 75% van de verwachte indexatie als voorschot/ voorcalculatie uitbetaald. Deze risicomarge is verhoogd naar 50%, omdat het voorcalculatorisch percentage in verband met de ingevoerde DBC-systematiek eerder bij NZa en DBC-onderhoud schikbaar dient te zijn. Hierdoor is een gedeelte van de indexatie 2009 structureel naar achteren geschoven. Dit levert een beleidsmatige bijstelling op.

Besparingsverlies niet-indexeren

Nieuwe cijfers uit het Centraal Economisch Plan (CEP) leiden tot een aanpassing van de eerdere beschikbare reeks niet-indexeren huisartsen voor het jaar 2009. Daarenboven was het bij het niet-indexeren 2009 abusievelijk geen rekening gehouden met de gewijzigde percentages bij de voor- en nacalculatie systematiek.

Macro loon- en prijsbijstelling (CEP tranche 2009)

De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de meest recente macro-economische inzichten in het CEP 2009 van het Centraal Planbureau (CPB).

Financieringsschuif

Er is sprake van een zeker tijdsverloop tussen het moment dat de NZa de productieafspraken van partijen heeft ontvangen, de verwerking daarvan in de budgetten en de bevoorschotting van de instellingen. Het is gebruikelijk dat de financiering binnen een jaargrens afwijkt van de uitgaven (budgetten) in dat jaar. Zo ontstaan zogeheten financieringsachterstanden of -voorsprongen. Deze verschillen worden in het daaropvolgende jaar verrekend. Tussen de jaren doen zich daardoor incidentele financieringsschuiven voor. Over meerdere jaren gezien volgt de financiering echter altijd de uitgaven.

In 2008 laat de actualisatie van de financiering een grotere bijstelling zien dan de actualisatie van de uitgaven: in 2008 is er € 492,4 miljoen meer gefinancierd dan op grond van de uitgaven verwacht zou worden. Dit levert een voorsprong in de financiering op. In 2009 vindt hiervoor verrekening plaats. Tevens zijn de uitgaven 2007 naar boven bijgesteld en zijn de jaren daarvoor geactualiseerd: deze toename van de budgetten moet achteraf nog gefinancierd worden. Hier is sprake van een achterstand in de financiering. Ook dit wordt verrekend in 2009.

Beide effecten samen leiden tot een financieringsschuif van € -210,4 miljoen in 2009.

IJklijnmutaties

Dit betreft een saldo van diverse mutaties tussen de verschillende uitgavenkaders Rijksbegroting en het BKZ. Naar *de VWS begroting* doen zich een aantal grote mutaties voor, bijvoorbeeld middelen t.b.v. het stagefonds, beheers- en uitvoeringskosten voor de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtzc) en de inzet voor het uitgavenreserve bestemd voor de gevolgen van de pakketmaatregel AWBZ. De inzet van de uitgavenreserve voor de gevolgen van de pakketmaatregelen worden hieronder nader toegelicht.

Verdeling middelen voor gevolgen pakketmaatregelen AWBZ

Het kabinet heeft voor eventuele uitzonderingen in de AWBZ en een mogelijke toename van de vraag naar voorzieningen van aanpalende domeinen een bedrag ter beschikking gesteld van € 50 miljoen in 2009, oplopend tot maximaal € 150 miljoen vanaf 2010. Over de verdeling van deze middelen heeft het kabinet een besluit genomen na overleg door de staatssecretaris van VWS met haar collega's van Jeugd & Gezin, SZW, OC&W, BZK, Financiën en de mede-overheden. SZW heeft afgezien van een beroep. Het besluit over de verdeling is mede gebaseerd op extern onderzoek naar de te verwachten effecten voor jeugd en gemeenten (Wmo).

Voor 2009 ontvangen de gemeenten eenmalig een bedrag van € 29 miljoen voor de mogelijke gevolgen van de pakketmaatregel AWBZ. Voor Jeugd & Gezin, OC&W en VWS is voor dit jaar respectievelijk € 3 miljoen, € 2 miljoen en € 1 miljoen beschikbaar. Ook is met de MEE-organisatie overeengekomen dat zij in 2009 eenmalig een bedrag van € 15 miljoen zullen ontvangen voor de ondersteuning van diegenen die hun aanspraak op begeleiding zullen verliezen. In een brief van 4 november 2008 (Kamerstuk 30 597, nr. 36) is de Kamer hierover door de staatssecretaris van VWS geïnformeerd.

Vanaf 2010 zal € 127 miljoen aan gemeenten ter beschikking worden gesteld. De financiering daarvan is gevonden binnen de door het SCP vastgestelde bedrag aan onderuitputting, zoals dat zich binnen het voor de Wmo beschikbaar gestelde budget heeft voorgedaan. Voor Jeugd & Gezin, OC&W en VWS zal vanaf 2010 structureel respectievelijk € 12,6 miljoen € 10 miljoen en € 10 miljoen ter beschikking worden gesteld. De resterende uitgavenreserve blijft beschikbaar om te kunnen inspelen op onverwachte ontwikkelingen in het kader van de AWBZ.

BKZ-ontvangsten

Vermogensinkomensbijtelling

Per 2009 is de Wtcg geïntroduceerd als opvolger van de Buitengewone Uitgavenaftrek (BU). Onderdeel van de Wtcg vormt een korting op de eigen betalingen in de AWBZ. Bij het vaststellen van de macro omvang van de korting was rekening gehouden met de invoering van de vermogensinkomensbijtelling. Nu deze niet doorgaat treedt er een meevaller op.

IJKlijnmutaties

Dit is het saldo van verschillende ijklijnmutaties

4.2 BKZ-plafond

Tabel 2 geeft een overzicht van de bijstellingen in het BKZ-plafond¹.

Tabel 2 Mutaties in het BKZ-plafond 2009 (bedragen x € 1 000 000)

	2009
BKZ-plafond stand VWS ontwerpbegroting 2009	55 296,8
Macro loon- en prijsbijstelling (CEP tranche 2009)	- 531,8
IJKlijnmutaties begrotingsgefinancierde uitgaven	- 82,4
BKZ-plafond stand 1e suppletore begroting 2009	54 682,7

Als gevolg van de nominale ontwikkeling en de ijklijnmutaties bij BKZ-uitgaven en BKZ-ontvangsten is het BKZ-plafond met € 614,2 miljoen neerwaarts bijgesteld. Hierbij is rekening gehouden met de macrocorrectie van de ruilvoet ten opzichte van de begroting 2009.

¹ Door afrondingsverschillen kan het saldo van de delen afwijken van het totaal.

Tabel 3 geeft de ontwikkeling van de uitgaven en ontvangsten onder het BKZ¹ sinds de VWS-begroting 2008 weer.

Tabel 3 Ontwikkeling van het BKZ 2009 (bedragen x € 1 000 000)

	Bruto BKZ uitgaven	BKZ ontvangsten	Netto BKZ uitgaven	BKZ	Overschrijding (+) / onder- schrijding (-)
	(Bruto) a	(Eigen betalingen) b	(Netto) c=a-b	d	e=c-d
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	58 010	2 994	55 016	55 297	- 281
Stand 1e suppletore begroting 2009	57 850	2 951	54 899	54 683	216
Mutatie t.o.v. stand VWS ontwerpbegroting 2009	- 159	- 42	- 117	- 614	497

Bij de stand 1e suppletore wet doet zich ten opzichte van het BKZ een overschrijding voor van € 216 miljoen. Bij de begroting was sprake van een onderschrijding van € 281 miljoen. De mutatie in de overschrijding komt daarmee uit op € 497 miljoen. Dit is het saldo van de mutaties in de BKZ-uitgaven en BKZ-ontvangen (tabel 1) exclusief macro loon- en prijs-bijstelling en ijklijnmutaties.

4.3 Toelichting mutaties per artikel

De onderstaande tabellen geven een cijfermatig overzicht per artikel. Tabel 4 geeft de mutaties vanaf de stand ontwerpbegroting 2009 tot aan de 1e suppletore begroting 2009 op artikelniveau weer. Relevante mutaties worden in de artikelsgewijze toelichting verder toegelicht.

Tabel 4 Premiegefinancierde zorguitgaven per artikel 2009 (bedragen x € 1 000 000)

	Stand VWS ontwerp- begroting 2009	Mutaties 1e sup- pletore begroting 2009	Stand VWS 1e sup- pletore begroting 2009	Mutaties 2010	Mutaties 2011	Mutaties 2012	Mutaties 2013
41 Volksgezondheid	107,4	- 10,8	96,6	0,0	0,0	0,0	0,0
42 Gezondheidszorg	31 595,9	445,3	32 041,2	- 59,8	- 53,0	- 59,0	- 59,0
43 Langdurige zorg	21 780,5	2,0	21 782,5	160,9	160,9	160,9	160,9
44 Maatschappelijke ondersteuning	172,3	15,0	187,3	0,0	0,0	0,0	0,0
99 Nominaal en onvoorzien	1 964,7	- 623,0	1 341,7	- 1 342,2	- 1 935,1	- 2 730,4	- 3 571,6
Wmo (gemeentefonds)	1 492,3	39,7	1 532,0	47,1	47,1	47,1	47,1
Opleidingsfonds (begroting VWS)	817,6	- 1,6	816,0	- 10,0	- 10,0	- 10,0	- 10,0
Wtcg (begroting VWS)				129,5	132,4	134,3	136,4
Begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven	78,9	- 26,1	52,8	- 24,7	- 27,4	- 31,8	- 38,5
Totaal	58 009,6	- 159,5	57 850,1	- 1 099,2	- 1 685,1	- 2 488,9	- 3 334,7

Alleen mutaties na de begroting die groter zijn dan € 10 miljoen worden toegelicht. In enkele gevallen is om beleidsmatige redenen van deze regel afgeweken en zijn ook kleinere mutaties toegelicht. De overige en technische mutaties betreffen een saldo van kleinere mutaties en worden daarvoor niet beschreven. Verder is de financieringsschuif in paragraaf 4.1 reeds toegelicht.

¹ Door afrondingsverschillen kan het saldo van de delen afwijken van het totaal.

41 Volksgezondheid (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	107,4
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
Financieringsschuif	- 10,8
Stand 1e suppletore begroting 2009	96,6

Toelichting mutaties:

N.v.t.

42 Gezondheidszorg (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	31 595,9
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Doorwerking voorlopige zorguitgaven 2007	650,6
2. Verloskundigen	14,7
3. Stichting HIV monitoring, PALGA en PVO	- 7,6
4. Receptregelvergoeding en (volume) gebruik geneesmiddelen	223,2
5. Vermogensinkomensbijtelling	- 25,0
6. Preferentiebeleid	- 350,0
7. WGP	- 12,5
8. Eigen bijdrage psychotherapie	23,9
9. (pseudo-) WW-premie	30,0
10. Stagefonds	- 12,1
11. Maatregel medisch specialisten	- 25,0
12. Epilepsiecentra	- 50,0
13. Ambulancezorg spreiding en beschikbaarheid	5,0
14. Balanssteun IJsselmeerziekenhuizen	6,0
Financieringsschuif	- 28,3
Overige mutaties	2,4
Stand 1e suppletore begroting 2009	32 041,2

Toelichting mutaties:

1. Op basis van de gegevens van de NZa en het CVZ zijn de zorguitgaven 2009 geactualiseerd, dit betreft echter nog een voorlopig beeld. Uit de huidige actualisatie volgt per saldo een tegenvaller van € 650,6 miljoen. Deze bestaat uit voornamelijk uit meevallers bij de grensoverschrijdende zorg (€ 60 miljoen) en de hulpmiddelen (€ 40 miljoen), en tegenvallers bij de medisch specialisten (€ 480 miljoen), geneeskundige ggz (€ 180 miljoen) en fysiotherapie (€ 55 miljoen). In juni worden de definitieve schadelastgegevens 2008 van het CVZ en de voorlopige realisatie van de budgetcijfers 2009 van de NZa verwacht.
2. De NZa heeft per 1 januari 2009 de rekennorm voor verloskundigen verlaagd van 120 naar 110 bevallingen per jaar. Doel van deze maatregel is om de werkdruk bij verloskundigen te verlagen. Daarnaast is er sprake van een aanvullende module op het tarief voor verloskundige zorg in achterstandswijken. Met deze tariefopslag zijn betreffende verloskundigen beter in staat om de werkdruk in achterstandswijken op te vangen en zonodig veiligheidsmaatregelen te nemen.
3. De financiering van Stichting HIV monitoring, van de Stichting PALGA en van de Stichting PVO geschiedt vanaf 2009 niet meer via de budgetten van zorginstellingen, maar via de VWS-begroting. Directe aanleiding voor deze overgang is de toekomstige afschaffing van functiegerichte budgettering. Daarnaast heeft VWS geconstateerd dat, gezien de aard van de activiteiten van deze organisaties, subsidiëring via de VWS-begroting de meest geëigende wijze van financieren is.
4. Dit betreffen de gevolgen van de door de NZa vastgestelde recept-

regelvergoeding en de te verwachten stijging van het (volume) gebruik van geneesmiddelen.

5. Compensatie van de overschrijding die is ontstaan als gevolg van het niet uitvoeren van het voornemen van een vermogensinkomensbijtelling bij de vaststelling van de eigen bijdragen in de AWBZ.
6. Dit betreft de geraamde opbrengsten van het preferentiebeleid.
7. De maximumprijzen van de WGP worden bepaald aan de hand van de prijzen in de omringende landen. De WGP wordt aangepast aan de nieuwe prijzen uit deze landen.
8. Besloten is de Eigen bijdrage (per zitting) psychotherapie per 1 januari 2009 te laten vervallen. Dit leidt tot een besparingsverlies van structureel € 23,9 miljoen.
9. Met ingang van 2009 is het werknemersdeel van de WW-premie komen te vervallen. Daardoor lopen de academische ziekenhuizen (als overheidswerkgever) een deel van hun budget mis. In tegenstelling tot de marktsector werd de (pseudo-) WW-premie door hen niet afgedragen, maar in een eigen «spaarpotje» gestopt waaruit werkloosheidsuitkeringen betaald werden. Voor het vervallen van dit deel van het budget worden zij nu door het kabinet gecompenseerd.
10. Overheveling naar artikel 42 van de VWS-begroting ten behoeve van het stagefonds. Via het stagefonds worden zorginstellingen gestimuleerd om meer en betere stageplaatsen aan te bieden.
11. Ten behoeve van de mogelijke overschrijding bij de medisch specialisten worden maatregelen uitgewerkt om deze te mitigeren. Nadere vormgeving hiervan vindt op korte termijn plaats.
12. Epilepsiecentra zijn tot 2008 volledig opgenomen onder het ziekenhuis-kader hoewel het voor een deel AWBZ-zorg betrof. Dit is gecorrigeerd.
13. De in 2008 niet meer tot besteding gekomen middelen van de intensivering spreiding en beschikbaarheid, die in 2009 tot besteding komen.
14. Betreft toegezegde balanssteun van de NZa aan de IJsselmeer-ziekenhuizen.

43 Langdurige zorg (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	21 780,5
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Doorwerking voorlopige zorguitgaven 2007	211,0
2. Volledig pakket thuis	- 27,7
3. Epilepsiecentra	50,0
4. Stichting PALGA	- 2,0
5. Stagefonds	- 12,8
6. Ramingsbijstelling	- 40,0
7. Uitvoeringskosten CAK	17,0
8. Beheerskosten CAK t.b.v. de Wtgc	- 15,0
Overige mutaties	- 7,2
Financieringsschuif	- 171,3
Stand 1e suppletore begroting 2009	21 782,5

Toelichting mutaties:

1. Op basis van de gegevens van de NZa en het CVZ zijn de zorguitgaven 2009 geactualiseerd, dit betreft echter nog een voorlopig beeld. Uit de huidige actualisatie volgt per saldo een tegenvaller van € 211 miljoen. Deze bestaat een grotere toename van nieuwe intramurale capaciteit dan geraamd met name bij de gehandicaptenzorg (€ 203,5 miljoen) en de bovenbudgettaire vergoedingen (€ 7,5 miljoen). In juni worden de definitieve schadelastgegevens 2008 van het CVZ en de voorlopige realisatie van de budgetcijfers 2009 van de NZa verwacht.
2. Dit bedrag is een saldo van het volledig terugboeken van de uitname uit de WMO voor het volledig pakket thuis en een mutatie voor de

indexatie op grond van het SCP advies voor het WMO budget huishoudelijke hulp 2009.

3. Epilepsiecentra zijn tot 2008 volledig opgenomen onder het ziekenhuis-kader hoewel het voor een deel AWBZ-zorg betrof. Dit is gecorrigeerd.
4. De financiering van Stichting PVP geschiedt vanaf 2009 niet meer via de budgetten van zorginstellingen, maar via de VWS-begroting.
5. Overheveling naar artikel 42 van de VWS-begroting ten behoeve van het stagefonds. Via het stagefonds worden zorginstellingen gestimuleerd om meer en betere stageplaatsen aan te bieden.
6. De mutatie betreft een ramingsbijstelling van de opbrengst van reeds eerder genomen pakketmaatregelen AWBZ.
7. Voor verbetering van de uitvoering van bij het CAK belegde taken (o.a. naar aanleiding van het door het Bureau Berenschot opgestelde verbeterplan) zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Een deel van deze middelen zijn bestemd voor te realiseren verbeteringen bij zorgkantoren.
8. In de VWS-begroting 2009 is voor de beheerskosten van het CAK ten behoeve van de uitvoering van de Wtcg structureel € 15 miljoen aan de premiemiddelen op artikel 43 toegevoegd. Omdat de Wtcg begrotingsuitgaven betreft, worden deze middelen overgeheveld naar de begrotingsgefinancierde uitgaven van artikel 43 van de VWS-begroting.

44 Maatschappelijke ondersteuning (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	172,3
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Ondersteuning cliënten t.g.v. de pakketmaatregelen AWBZ	15,0
Stand 1e suppletore begroting 2009	187,3

Toelichting mutaties:

1. De mutatie betreft de gelden voor de MEE-organisaties voor het verlenen van kortdurende ondersteuning aan cliënten die het recht op begeleiding uit de AWBZ verliezen.

99 Nominaal en onvoorzien (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	1 964,7
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Doorwerking voorlopige zorguitgaven 2007	29,6
2. Aanpassing raming loon- en prijsbijstelling	- 526,7
3. Wijziging voorcalculatie	- 67,4
4. Besparingsverlies niet-indexeren	37,0
Overig	- 95,5
Stand 1e suppletore begroting 2009	1 341,7

Toelichting mutaties:

1. Op basis van de gegevens van de NZa en het CVZ zijn de zorguitgaven 2009 geactualiseerd, dit betreft echter nog een voorlopig beeld. Uit de huidige actualisatie volgt een tegenvaller van € 29,6 miljoen, dit betreft m.n. de diabeteszorg. In juni worden de definitieve schadelastgegevens 2008 van het CVZ en de voorlopige realisatie van de budgetcijfers 2009 van de NZa verwacht.

2. De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de meest recente macro-economische inzichten in het CEP 2009 van het CPB.
3. Zorgsectoren worden jaarlijks geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen. De definitieve cijfers voor de indexatie zijn in de loop van het jaar zelf bekend. Het is echter wenselijk dat de tarieven per 1 januari van het jaar al (gedeeltelijk) worden bijgesteld voor loon- en prijsstijgingen. Daarom wordt er voor een aantal sectoren gewerkt met een voorlopige indexatie (voorcalculatie) die in het lopende jaar of per 1 januari van het volgende jaar wordt gecorrigeerd (nacalculatie). Bij de voorcalculatie wordt een risicomarge gehanteerd zodat er achteraf geen geld teruggehaald hoeft te worden. In het verleden was deze risicomarge vastgesteld op 25% en kregen sectoren 75% van de verwachte indexatie als voorschot/voorcalculatie uitbetaald. Deze risicomarge is verhoogd naar 50%, omdat het voorcalculatorisch percentage in verband met de ingevoerde DBC-systematiek eerder bij NZa en DBC-onderhoud schikbaar dient te zijn. Hierdoor is een gedeelte van de indexatie 2009 structureel naar achteren geschoven. Dit levert een beleidsmatige bijstelling op.
4. Nieuwe cijfers uit het CEP leiden tot een aanpassing van de eerdere beschikbare reeks niet-indexeren huisartsen voor het jaar 2009. Daarenboven was het bij het niet-indexeren 2009 abusievelijk geen rekening gehouden met de gewijzigde percentages bij de voor- en nacalculatie systematiek.

99 Nominaal en onvoorzien (bedragen x € 1 000 000)

Ontvangsten	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	2 993,5
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Vermogensinkomensbijtelling	- 40,0
Overig	- 2,2
Stand 1e suppletore begroting 2009	2 951,3

Toelichting mutaties:

1. Per 2009 is de Wtcg geïntroduceerd als opvolger van de BU. Onderdeel van de Wtcg vormt een korting op de eigen betalingen in de AWBZ. Bij het vaststellen van de macro omvang van de korting was rekening gehouden met de invoering van de vermogensinkomensbijtelling. Nu deze niet door gaat treedt er een meevaller op.

Wmo (gemeentefonds, op de begroting van BZK) (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	1 492,3
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Dure woningaanpassingen	12,0
2. Volledig pakket thuis	27,7
Stand 1e suppletore begroting 2009	1 532,0

Toelichting mutaties:

1. Van het beschikbare bedrag voor dure woningaanpassingen wordt vanaf 2009 vooralsnog structureel een bedrag van € 12,0 miljoen toegevoegd aan het WMO budget.
2. Dit bedrag is een saldo van het volledig terugboeken van de uitname uit de WMO voor het volledig pakket thuis en een mutatie voor de

indexatie op grond van het SCP advies voor het WMO budget huishoudelijke hulp 2009.

Opleidingsfonds (op de begroting van VWS) (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	817,6
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Reservering mogelijke knelpunten	8,4
2. Onderuitputting opleidingsfonds	- 10,0
Stand 1e suppletore begroting 2009	816,0

Toelichting mutaties:

1. Van de uitgavenmeevaller bij het opleidingsfonds in 2008 is bij Najaarsnota 2008 besloten € 8,4 miljoen toe te voegen aan de begroting 2009 voor mogelijke knelpunten.
2. Bij het opleidingsfonds is de afgelopen jaren sprake geweest van onderuitputting. Deze wordt structureel verondersteld. Van de geraamde onderuitputting in 2009 wordt een bedrag van € 8,4 miljoen overgeboekt naar het kader Rijksbegroting ter dekking van extra uitgaven bij het stagefonds.

Begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven (o.a. op de begroting van Financiën) (bedragen x € 1 000 000)

Uitgaven	2009
Stand VWS ontwerpbegroting 2009	78,9
<i>Mutaties tot en met de 1e suppletore begroting 2009</i>	
1. Aanpassing raming loon- en prijsbijstelling	- 5,1
2. Uitgavenreserve	- 21,0
Stand 1e suppletore begroting 2009	52,8

Toelichting mutaties:

1. De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de meest recente macro-economische inzichten in het CEP 2009 van het CPB.
2. Deze mutatie betreft de middelen voor eventuele uitzonderingen in de AWBZ en mogelijke toename van de vraag naar voorzieningen in aanpalende domeinen als gevolg van de pakketmaatregelen AWBZ.